

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Rozdział 1	
Teoretyczne podstawy konstrukcji systemu zasobów własnych Unii Europejskiej	19
1.1. Międzynarodowa integracja gospodarcza	19
1.1.1. Pojęcie, cele i warunki międzynarodowej integracji gospodarczej	19
1.1.2. Etapy integracji gospodarczej	25
1.1.3. Modele i mechanizmy integracji gospodarczej	29
1.1.4. Rola finansów publicznych w integracji gospodarczej	31
1.1.5. Unia Europejska w świetle instytucjonalnych form integracji gospodar- czej	34
1.2. Teoria federalizmu fiskalnego	36
1.2.1. Podział funkcji i zadań publicznych	36
1.2.2. Rodzaje dochodów budżetowych	40
1.2.3. Zasady pionowego podziału podatków	43
1.2.4. Dzielenie się podatkami (<i>tax sharing</i>)	47
1.2.5. Konkurencja podatkowa i pozioma redystrybucja dochodów	48
1.2.6. Doświadczenia wybranych państw w podziale dochodów publicznych .	49
1.3. Teoria klubów i finansowanie organizacji międzynarodowych	53
1.3.1. Cechy dóbr klubowych	53
1.3.2. Modele klubów i warunki maksymalizacji użyteczności	55
1.3.3. Mechanizm powstawania, formy instytucjonalne i system finansowa- nia klubów	57
1.3.4. Dobra klubowe w systemie federacyjnym. Federalizm funkcjonalny	58
1.3.5. Finansowanie klubów w praktyce	59
1.4. Postulaty teoretyczne dotyczące konstrukcji systemu zasobów własnych UE w świetle zasad podatkowych i optymalizacji podatkowej	63
1.5. Konstrukcja systemu zasobów własnych UE a koncepcja zarządzania zadanio- wego w sektorze finansów publicznych	70
Rozdział 2	
Zasady dotyczące zasobów własnych Unii Europejskiej	75
2.1. Pojęcie, rodzaje i mechanizm formułowania zasad	75
2.2. Zasady wspólne traktatowe	78
2.3. Zasady budżetowe	83
2.4. Zasady normatywne odnoszące się wprost do dochodów budżetowych	88

2.5. Postulaty Parlamentu Europejskiego i Izby Lordów	91
2.6. Kryteria oceny zasobów zawarte w samodzielnych raportach Komisji	94
2.7. Postulaty zgłaszane przez naukę	98
2.7.1. Zasady zawarte w raportach wykonanych na zlecenie Komisji i Parlamentu	98
2.7.2. Postulaty zgłaszane przez niezależnych autorów	99
Rozdział 3	
System zasobów własnych Unii Europejskiej	110
3.1. Zasoby własne UE w latach 2000–2006	110
3.1.1. Agenda 2000: dla silniejszej i większej Unii	110
3.1.2. Tradycyjne zasoby własne	114
3.1.3. Wpłaty z tytułu VAT i DNB	118
3.1.4. Rekompensata dla Wielkiej Brytanii	121
3.2. Zasoby własne UE w latach 2007–2013	123
3.2.1. Wieloletnie ramy finansowe na lata 2007–2013	123
3.2.2. Zmiany w systemie zasobów własnych	127
3.3. Pozostałe źródła dochodów budżetowych	130
3.4. Kalkulacja należnych wpłat państw członkowskich na przykładzie budżetu z 2010 roku	132
3.5. Zarządzanie zasobami własnymi Unii Europejskiej	140
3.5.1. Strategiczne zarządzanie budżetem UE	140
3.5.2. Programowanie	141
3.5.3. Klasyfikacja budżetowa	143
3.5.4. Zadaniowa realizacja dochodów i raportowanie	144
3.5.5. Instrumenty poprawiające jakość zarządzania dochodami budżetowymi	147
Rozdział 4	
Ocena obecnie obowiązującego systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ..	152
4.1. Dotychczasowe metody i rezultaty oceny zasobów własnych UE	152
4.2. Wielowymiarowa analiza porównawcza	156
4.3. Kryteria oceny zasobów własnych UE	163
4.4. Ważenie kryteriów, wzorcowy model i miara oceny zasobów własnych UE	169
4.5. Wydajność fiskalna	173
4.6. Stabilność zasobów własnych	180
4.7. Koszty zapłaty i poboru zasobów własnych	183
4.7.1. Koszty wymiaru i poboru zasobów przez administrację UE	183
4.7.2. Koszty wymiaru i poboru zasobów przez administrację państw członkowskich	187
4.7.3. Koszty zapłaty zasobów własnych UE przez podatników	190
4.7.4. Neutralność zasobów własnych	193
4.8. Sprawiedliwość w podziale obciążeń fiskalnych	196
4.8.1. Sprawiedliwość w przekroju państw członkowskich	196
4.8.2. Sprawiedliwość w przekroju mieszkańców	202

4.9. Samodzielność finansowa	207
4.10. Integracja gospodarcza	209
4.10.1. Koncentracja baz dochodowych	209
4.10.2. Przeciwdziałanie negatywnym efektom zewnętrznym	214
4.10.3. Przeciwdziałanie przypadkowemu podziałowi dochodów publicznych	218
4.11. Przejrzystość zasobów własnych	221
4.12. System aktualnych zasobów własnych UE na tle wzorca	224
4.12.1. Ocena syntetyczna	224
4.12.2. Ocena według kryteriów ogólnych i szczegółowych	225
Rozdział 5	
Ocena projektowanego systemu zasobów własnych Unii Europejskiej	230
5.1. Kierunki reformy systemu zasobów własnych UE	230
5.2. Nowe źródła zasobów własnych UE	236
5.2.1. Podatek od transakcji finansowych	236
5.2.2. Nowy VAT UE	237
5.3. Metoda i kryteria oceny	239
5.4. Wydajność fiskalna	241
5.5. Stabilność zasobów	243
5.6. Koszty zapłaty i poboru	247
5.6.1. Koszty ponoszone przez administrację UE	247
5.6.2. Koszty państw członkowskich i podatników	250
5.6.3. Neutralność projektowanych zasobów	253
5.7. Sprawiedliwość projektowanych zasobów	254
5.7.1. Sprawiedliwość w przekroju państw członkowskich	254
5.7.2. Sprawiedliwość w przekroju ludności	256
5.8. Samodzielność finansowa	259
5.9. Integracja gospodarcza	260
5.10. Przejrzystość projektowanych zasobów	265
5.11. Ocena projektowanego systemu zasobów własnych na tle wzorca i obecnego systemu	267
5.11.1. Ocena syntetyczna	267
5.11.2. Ocena systemu według kryteriów ogólnych i szczegółowych	269
5.11.3. Ocena zasobów własnych według kryteriów ogólnych i szczegółowych	272
Zakończenie	282
Załączniki	291
Bibliografia	326
Spis tabel	348
Spis wykresów	350
Spis schematów	354